

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Voorstel Vaststellen Meerjarenplan en –financiering Brainport Development NV 2017-2020

Vergadering Algemeen Bestuur
d.d. 29 juni 2016

AGENDAPUNT

Aan het Algemeen Bestuur,

Inleiding

Eind 2016 loopt de huidige periode van meerjarenplan en -financiering van Brainport Development NV 2013-2016 af. Dit betekent dat de overheidsaandeelhouders (gemeente Eindhoven, Helmond, Veldhoven, Best en de Metropoolregio Eindhoven) dit jaar tot besluitvorming willen komen om de inzet van Brainport te bepalen en de meerjarenfinanciering van Brainport Development voor de periode 2017-2020. Hiervoor hebben de overheidsaandeelhouders een gezamenlijk raadsvoorstel opgesteld. In dit voorstel komen wij achtereenvolgens te spreken over:

1. Brainport is een bewezen succesformule.
2. Brainport Development is daarvoor de 3-helixontwikkel- en uitvoeringsorganisatie.
3. Uitgangspunten voor een nieuwe periode voor meerjarenplanning en financiering 2017-2020.
4. Planning en uitvoering.

1.1 Brainport is een bewezen succesformule

'Dat overkomt ons nooit weer'. Brainport is te zien als het regionale antwoord op de economische crisis zo'n 20 jaar geleden, toen DAF failliede, Philips dreigde om te vallen en in hun kielzog tal van regionale toeleveranciers in hun (dreigende) val meesleurden. Duizenden mensen waren ineens zonder werk, gezinnen zonder inkomen en perspectief. In die diepe malaise ontstond een breed gedeeld besef van urgentie en een momentum waarin de regio zich opnieuw uitvond. Bedrijven (op alle niveaus en in alle sectoren), kennis- en onderwijsinstellingen én overheden sloegen de handen ineen en zijn vanaf toen gaan bouwen aan een nieuwe economische netwerkstructuur. Daarin zochten zij, met de aanwezige kennisinfrastructuur als voedingsbodem, programmatisch de samenwerking en kwamen zij tot één structuurversterkende agenda en strategie. Doel: 'verbreding' van de regionale economie, groei van werkgelegenheid en welvaart (inclusiviteit) voor een ieder. Een langjarige strategie ontwikkelde zich via programma's als Stimulus (1995), Horizon (2002), Brainport Navigator (2005) en Brainport 2020 (2011). Dat de strategie effect heeft gesorteerd bleek in 2008, toen - met gelijke urgentie, inzet en maatregelen van bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden, zoals de Kenniswerkersregeling - de wereldwijde financiële crisis naar verhouding weinig vat kreeg op onze regio.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

De Brainportregio staat er inmiddels goed voor. Volgens ING¹ behoort de Brainportregio landelijk tot de snelst groeiende regio's. In 2015 groeide de regionale economie met 3,2% wederom 1½ keer sneller dan het Nederlandse gemiddelde. Daarmee bestendigt Brainport een groeipad van inmiddels 10 jaren. In die periode bleven de werkloosheidscijfers onder het Nederlands gemiddelde, is het aantal starters en sterke groeiers ruim 7% resp. 19% hoger dan het Nederlandse gemiddelde, is het publieke R&D verdubbeld, is het aantal internationale kenniswerkers verdrievoudigd en de regio sterk geïnternationaliseerd. Belangrijk is dat het regionale bedrijfsleven inmiddels goed is gepositioneerd voor verandering. *'De hightechbedrijven die zich richten op chips en sensoren, robotica en 3-d printing ondersteunen het succes en de potentie. Ondernemers in op het binnenland gerichte sectoren als de bouw, detailhandel en horeca profiteren daar indirect van mee'*, aldus ING. Haar algemeen directeur roemde daarvoor de Triple Helix-samenwerking²; *'Was dat model niet geboren dan had Brabant in onze index tussen Limburg en Friesland gestaan. Je ziet dat dit model in het land wordt gekopieerd'*.

De erkenning is er dan ook alom.³ Actueel is dat, na de ICF Award voor Brainport regio Eindhoven in 2011, nu De Kempen meedingt tot 'slimste regio van de wereld' rondom Brainportthema's als 'smart manufacturing' en 'digital rural areas'.

Vergelijken we al deze resultaten met de uitgangspositie van Brainport zo'n 20 jaar geleden, dan zijn dit prestaties van formaat. Brainport, haar unieke samenwerking en uitvoeringskracht is een banenmotor gebleken.

1.2. Maar stilzitten is geen optie. Een adaptief meerjarenplan als antwoord

Maar successen uit het heden zijn geen garantie voor de toekomst. Voor 2016 is de prognose, dat de regionale economie, anders dan in andere regio's, niet weet te versnellen.⁴ Zorgpunt is o.a. dat de arbeidsmarkt langzaam herstelt (met name voor langdurig werklozen) en banen in de industrie afnemen. Maar bovenal verandert onze samenleving in rap tempo door toenemende mondialisering, digitalisering en daarop gebaseerde disruptieve technologieën. Dat heeft gevolgen voor ook onze - sterk op technologie en export gerichte - regio. Stilzitten is dan ook géén optie. Willen we niet achterop raken, dan moeten we meebewegen met de met ons concurrerende, sterk opkomende regio's, mondiaal. Bijvoorbeeld als het gaat om starters en groeiers, kapitaal en vooral talent. *'We hebben de beste mensen nodig met de beste kennis om koploper te zijn in o.a. de machinebouw, de agrofood en de automotive'*, aldus Frans Huijbrechts, algemeen directeur van de Huijbrechts Groep (Helmond) bij het Regionaal Platform van de Metropoolregio Eindhoven op 16 december jl. We moeten dan ook *meer* doen en vooral ook *anders, adaptief* gaan handelen, willen we concurrerend blijven, banen creëren, zo blijvend inkomen genereren en inclusief voor onze inwoners zijn, zodat iedereen mee kan.

¹ <https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/uw-regio/noord-brabant-en-limburg/index.html> 'Krachtige groei in Zuidoost-Brabant', ING Regiovisie Zuidoost-Brabant, ING Economisch Bureau (september 2015).

² ING Topman Ralph Hamers in zijn interview 'Bijzondere positie voor Brabantse economie', Eindhovens Dagblad, 10 oktober 2015.

³ O.a. 1. (2014) Eindhoven staat in Elsevier's ranglijst voor best presterende economische regio's in Nederland op 1, voor de regio's Amsterdam en Breda; 2 (2014) Onderzoeksbureau FDI Intelligence (Financial Times) zet Eindhoven op plaats 3 - na Londen en Helsinki - als beste regio in Europa om in te investeren; 3 (2013) Forbes roept Eindhoven uit tot meest inventieve stad van de wereld; 4 (2012) Fortune Magazine eert Eindhoven als potentiële nieuwe 'Silicon Valley', meest interessante steden voor startups wereldwijd; 5 (2011) Het Intelligent Community Forum benoemt Brainport regio Eindhoven in New York tot World's Smartest Region; 6 (2010) Brainport regio Eindhoven wint de Eurocities Award voor 'samenwerking'.

⁴ 'Regio's in 2016', ING Economisch Bureau (december 2015).

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Het is om die reden dat bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden, verenigd in de stichting Brainport, in juni 2015 Brainport Next Generation als nieuwe strategische koers voor de Brainport regio Eindhoven hebben vastgesteld. Ter uitvoering daarvan hebben zij op 17 december jl. een nieuw 'Meerjarenplan Brainport Development 2017-2020' als concept vastgesteld.

Kern van de nieuwe strategische koers voor de Brainportregio is dat:

- Op de bekende randvoorwaarden ('enablers') van groei gericht wordt ingezet.
- Maatschappelijke opgaven als aanjager ('driver') dienen voor nieuwe clusters en daarmee nieuwe werkgelegenheid.
- Bedrijfsleven en kennis- onderwijsinstellingen wegblijven van 'blauwdrukken', maar - bijvoorbeeld in kennisontwikkeling en vaardigheden - adaptief zijn.
- De inwoners als eindgebruikers, bijvoorbeeld in living labs, worden ingevlochten in de 3-helixgovernance en haar tot een multiple helix ontwikkelen. Zo worden innovaties, behalve direct voel- en zichtbaar voor onze inwoners, door verkorting van de 'time to market' sneller ook succesvol voor onze bedrijven. Onze regio - inwoners en bedrijven - profiteren als eerste van slimme oplossingen.

Ter uitvoering van Brainport Next Generation zet het concept-meerjarenplan dan ook in de 1ste plaats gericht en steviger in op de 'enablers', de randvoorwaarden van groei, om het Brainport ecosysteem blijvend te versterken in de domeinen 'People', 'Business', 'Basics', 'Technology' en 'International'. Brainport Development pakt in de komende meerjarenperiode knelpunten en groeikansen niet alleen meer en anders aan (multihelix, adaptiever, inclusiever, duurzamer), er komt ook meer verdieping om blijvend impact te kunnen creëren.

Zo wordt meer ontwikkelruimte benut om:

- innovatie in het *onderwijs* aan te jagen. Tegelijk wordt verdieping gezocht door te komen tot nieuwe modellen voor leven-lang-leren. Onder andere door via experimenten (Brainport TechnologiePact Next Generation) nieuwe situaties te verkennen op het snijvlak van onderwijs en arbeidsmarkt en door concrete scholingsbehoeften van bedrijven beter aan te sluiten bij het regionaal onderwijs. Met 'trial & error' en monitoring wordt de noodzakelijke adaptieve aanpak van (toekomstige) vraagstukken mogelijk gemaakt. Concrete uitwerking hieraan wordt nu bijvoorbeeld gegeven in de zogeheten Brainportscholen, zoals het Heerbeekcollege (Best), het Strabrechtcollege (Geldrop) en Jan van Brabantcollege (Helmond). Daarin wordt met docenten van deze scholen een nieuw onderwijsmodel (onderzoekend, ontdekkend en ontwerpend leren) ontwikkeld dat deze scholen nog sterker verbindt met de (bedrijven in) Brainportregio en waarin vaardigheden centraal staan die de toekomstige toetreders tot de arbeidsmarkt nodig hebben in de 21ste eeuw. Het concept van de Brainport school breidt zicht succesvol uit. Zo zijn recent het Lorentz Casimir College, het Van Maerlant Lyceum, het Bisschop Bekkers College/Frits Philips Lyceum (allen Eindhoven), het Varendonck College (Asten/Someren) en het Dr. Knippenbergcollege (Helmond) aspirant-lid geworden;
- internationaal *talent* voor de regio te behouden. Concrete uitwerking daarvan wordt nu bijvoorbeeld gegeven in de verdere ontwikkeling van het Brainport Talent Center. Daarin wordt talent gemakeld en geschakeld met gebruikmaking van 'online communities', een gedeelde 'talentpool' en een innovatieve online tool, waar talenten worden gematcht met werkgevers (TalentBOX). Een ander

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

voorbeeld is de doorontwikkeling van het Arbeidsmarktdashboard, een soort 'TomTom' van de arbeidsmarkt waarin gebruikers (met name werkzoekenden en werkgevers) 'real time' kunnen beschikken over alle aanwezige informatie over arbeidsmarkt, bijvoorbeeld in welke sectoren zich kansen voordoen voor werk, wat de ontwikkeling daarin is e.d.;

- *start-ups* en *scale-ups* te faciliteren. Niet alleen door deze zelf of via incubatorprogramma's zoals Bright Move te adviseren en te begeleiden maar ook door nog meer nadruk te leggen op verbindingen van initiatieven en partijen aan elkaar, zoals bijvoorbeeld nu in de nieuwe Startup Campus Hub, de samenwerking rond startups van TU/e, Fontys, Summa College, Bright Move, BOM en Brainport Development.

Concreet voorbeeld hiervan is het bedrijf SMART Photonics, een spin off van de TU/e die dankzij Bright Move tot ontwikkeling is gebracht. Het bedrijf is inmiddels partner in het zogenaamde Photon Delta project; een veelbelovend Brainportproject, waarin met OP-Zuid subsidie en met partners waaronder TU/e, BOM en verschillende, meest nog jonge bedrijven, fotonica⁵ naar de markt wordt gebracht. Uit dit project zou wel eens een nieuwe ASML voort kunnen komen;

- de *toegang van het regionale MKB tot financiering* te blijven verbeteren, zoals bijvoorbeeld gebeurt via de 'Bankentafels' die op initiatief van Brainport Development in Zuidoost-Nederland worden georganiseerd. Aan die tafels vindt maandelijks overleg van financiers van diverse aard plaats. Zij delen, aan de hand van concrete, moeilijk te financieren cases, hun kennis, kunde en netwerk om deze bedrijven verder te helpen.

Concreet voorbeeld is Raxtar (Veldhoven), een MKB-familiebedrijf die - mede dankzij het netwerk van Kempische maakbedrijven - wereldwijd bouwliften bouwt om mensen en goederen langs gevels van in aanbouw zijnde torens te verplaatsen (o.a. Freedom Tower op 'Ground Zero' in New York). Na de financiële crisis van 2008 en de daarop volgende bouwcrisis ging het bijna mis met Raxtar, omdat de vaste financier op basis van de striktere interne regelgeving niet langer geld wilde uitlenen aan het bedrijf. De financieringstafel heeft voor dit bedrijf en daarmee zijn netwerk uitkomst gebracht. Het bedrijf maakt inmiddels succesvol gebruik van het Brainport Talent Center om - voor dit segment krappe arbeidsmarkt - cruciale vacatures in te vullen.

Concreet ander voorbeeld is de participatie van Brainport in 'StartupDelta', het initiatief onder leiding van Neelie Kroes om jonge bedrijvigheid aan Nederland te verbinden door o.a. het realiseren van een innovatieve kapitaalvoorziening voor technologie startups;

- (*inter*)*nationaal* uit te dragen dat Brainport de hightechregio van Nederland is om publiek en privaat in te investeren. Daarbij gaat Brainport scherper aan de wind zeilen door preciezer te worden waarin de regio op technologiegebied uitblinkt, waar haar toekomstig verdienvermogen ligt, met welke publieke en private partners en welke aanvullende publieke R&D op bestaande clusters van bedrijven - denk aan Food Connection Point en Brainport Industries - en nieuwe clusters van bedrijven nodig is;
- (*clustervorming*).Eén van die nieuwe clusters is het 'HighTechSoftware-cluster, waarin inmiddels zich 34 software bedrijven hebben verbonden. Deze software bedrijven werken voor én samen met hightechbedrijven uit onze regio. Binnen het cluster staan commercialisering en internationalisering hoog op de agenda.

⁵ Fotonica of Opto-elektronica is een wetenschappelijke en technische discipline die zich bezighoudt met de wisselwerking tussen licht (fotonen) en elektronen (elektronica). Het gaat dus om elementen die elektrische stroom omzetten in licht (lichtbron) en elementen die licht omzetten in elektrische stroom (lichtdetector). Voorbeelden hiervan zijn LED's, LASER, (dunne film) zonnecellen etc.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Een nieuw, veelbelovend, cluster is het fotonicacluster dat zich heeft verenigd in het project Photon Delta (zie hiervoor). Brainport Development en BOM ondersteunen hier de clustervorming en het vermarkten van deze bijzondere technologie. Het moet onze regio positioneren als het hart van een nieuw Europees fotonicacluster waarin bedrijven, organisaties en kennisinstellingen die zich bezighouden met geïntegreerde fotonica samenwerken. De TU/e zal daarvoor een nieuw onderzoeksinstituut oprichten. In het cluster nemen nieuwe regionale hightech bedrijven als SMART Photonics (gevestigd op het TU/e SciencePark en HTCE) en EFFECT Photonics (Strijp S) deel;

- gericht werken voor een sterker *vestigingsklimaat*. Zo zet Brainport met een intensieve lobby in om onze sport- en cultuur voorzieningen en daarmee het verblijfsklimaat structureel naar een met haar concurrerende regio's vergelijkbaar niveau te brengen. Ook wordt met de Economic Development Boards van de andere top-economische regio's deelgenomen aan de totstandkoming van de Nationale Omgevingsvisie, om daarin de positie van Brainport steviger nationaal te verankeren (MIRT). De lobby voor bijvoorbeeld een snelle, grensoverschrijdende treinverbinding naar Düsseldorf maakt daarvan onderdeel uit.

Voor de eerste jaren wordt de zwaarste inzet voorzien op de domeinen: 'People' (arbeidsmarkt/onderwijs), 'Business' (starters en groeiers), en 'Internationalisering'.

In de 2de plaats - en dit is nieuw - richt het Meerjarenplan zich op maatschappelijke uitdagingen op het gebied van gezondheid, mobiliteit, energie, voedsel en veiligheid. Deze uitdagingen kunnen de nieuwe aanjagers ('drivers') worden voor economische groei in Brainport. Met name de kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven uit de 3-helix hebben belang om deze kansen op de maatschappelijke uitdagingen te verzilveren en hier slagvaardig op in te spelen. Voor de overheden loont die aanpak ook, zeker waar zij kunnen verbinden met (1) de roadmaps die in Metropoolregio verband in het kader van 'smart society' worden ontwikkeld, bijvoorbeeld op het gebied van 'licht', 'water', 'onderwijs', 'mobility' en 'zorg', (2) de uitvoering ervan in proeftuinen (living labs) en de nieuwe communities (multiple helix) die daaromheen ontstaan, en (3) de aansluiting op (sub)regionale agenda's die nu worden ontwikkeld. Nieuw verdienvermogen wordt zo gekoppeld aan maatschappelijk effect, nieuwe governance modellen en inclusiviteit.

Uitvoeringsorganisatie Brainport Development zal hierin de komende jaren een verbindende en faciliterende rol hebben, voor de gehele Brainportregio. Op verzoek kan zij partijen uit de Brainportregio actief betrekken bij projecten en programma's gericht op nieuwe clusters en daarmee op nieuwe ondernemingen en werkgelegenheid. Onze Triple Helixpartners uit bedrijfsleven en kennisinstellingen zijn hierbij 'in de lead'. Zij hebben de regie op de inhoud en zijn als eerste aan zet; Brainport Development levert hen op verzoek, kortlopend extra inzet en ondersteuning. Het organiserend vermogen, netwerk en expertise van de regionale ontwikkelmaatschappij wordt zo toegevoegd aan aanjaaginitiatieven die een extra impuls nodig hebben.

Op een aantal maatschappelijke uitdagingen wordt die rol al duidelijk. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van proeftuinen voor Smart Mobility, Energy ('closing the solar cycle'), 'smarter & safer cities' (bijv. DITTS in relatie tot 'Securelane' A58) en Brainport Healthy Living. Zo zal '*Brainport Healthy Living*', een door het bedrijfsleven getrokken proeftuin voor opschalbare innovaties in de zorg, naar verwachting in 2016 gaan starten en ertoe moeten leiden dat ouderen langer gezond thuis kunnen leven. In de komende jaren zal dit moeten doorgroeien tot een multiple helixsamenwerking waaraan

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

zo'n 20.000 inwoners in de regio deelnemen. Als ontwikkelorganisatie staat Brainport Development klaar om de aan dit lab verbonden en nog te verbinden MKB-bedrijven, (zorg)partijen en inwoners te gaan faciliteren.

2.1 Brainport Development is daarvoor de 3-helixontwikkel- en uitvoeringsorganisatie

Het 3-helix-samenwerkingsmodel in onze Brainportregio is hét voorbeeld voor economische structuurversterking, nationaal en internationaal. De kern ervan is dat bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden in de programmatische aanpak daarvan in gezamenlijkheid eigenaar zijn, ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Dit basisprincipe is de spil van onze duurzame samenwerking en ontwikkelt zich verder.

In de 3-helix heeft elke geleding haar rol. De rol van de (gemeentelijke) overheid is om partijen bij elkaar te brengen, samenwerking te bevorderen, continuïteit te bieden, daartoe langjarig een basisorganisatie met uitvoeringskracht financieren, te fungeren als 'launching customer', cofinancier van projecten én eigenaar van activiteiten ter versterking van vooral het vestigingsklimaat ('basics'). Bedrijfsleven en kennisinstellingen op hun beurt zorgen voor de strategische focus, zijn eigenaar van activiteiten ter versterking van de domeinen 'technology' (open innovatie, kennisontwikkeling en -transfer), 'business' (investeren in starters, doorgroeiërs en samenwerking) en - tezamen met de overheid - ook 'people' (ondernemerschap, flexibele arbeidsmarkt en scholing), en treden daarin op als cofinancier en kartrekker.

Deze rolverdeling vormt de basis van de 3-helix. Zij is ook zuiver. Een door de overheid gefinancierde organisatie is open, transparant, voor eenieder toegankelijk, onpartijdig en staat -zonder onderscheid- ten dienste van de onderwijs- en kennisinstellingen en van het hele bedrijfsleven. Kennisinstellingen en bedrijfsleven worden op de inhoud, hun bijdrage aan activiteiten of business, aangesproken. In deze rolverdeling is met name het bedrijfsleven bereid om te investeren. Het heeft ook direct baat bij de ontwikkeling van projecten. De financierende gemeenten hebben dat indirect. Gaat het - zoals het succes van Brainport ook laat zien - goed, dan vertaalt dit succes zich in een toename van welvaart en welzijn die de regio als geheel ten goede komt: o.a. in termen van groei van werkgelegenheid, ook aan de onderkant van de arbeidsmarkt (social return), consumentenbestedingen, verbeterde gezondheidszorg en duurzaamheid. De stad en de regio worden er beter van.

2.2 En zet een multiplier op programma's en projecten

De rolverdeling maakt het ook mogelijk dat de overheidsfinanciering als cofinanciering voor provinciale, nationale en Europese programma's kan worden opgevoerd. Dat heeft ertoe geleid dat in 2014 met een 'basisfinanciering' van de regionale overheidspartners van € 3.839.017,- een begroting is gerealiseerd van €8.692.669,- en een portfolio (van projecten en programma's) met een investeringsomvang van ruim €16.000.000,-. Kortom een meervoud van programma's en projecten ter stimulering en versterking van de economische structuur van Brainport. En ook een bedrag dat met de komst van de nieuwe Europese fondsen (Horizon 2020, OP-Zuid e.d.) zeker een nieuwe impuls in opwaartse richting krijgt.

2.3 Ten dienste van het hele werkgebied van de Metropoolregio Eindhoven

Het werkgebied van Brainport is primair die van de Metropoolregio Eindhoven, van De Peel tot De Kempen, met als verbindende schakels de A2-zone en het stedelijk gebied van Eindhoven. De daarin

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

werkzame bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen in de sectoren hightech systemen en materialen, automotive, food, health en design vormen *één samenstel van clusters*. Niet voor niets is er dan ook één regionale Brainportagenda. Dat laat onverlet dat in sub-regio's de accenten in die agenda anders (kunnen) worden gezet. Ook die agenda's maken onderdeel uit van Brainport; Brainport is de verbindende factor.

Met de verandering in 2014 van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven naar de Metropoolregio Eindhoven en de wijze waarop de gezamenlijke programmering van de deelnemende gemeenten vorm en inhoud krijgt, is er zowel in De Kempen als in De Peel ook een nieuw proces van (economische) agendavorming op gang gekomen. In beide regio's begint dit nu tot resultaten te leiden.

De bestuurlijke trekkers van deze processen zijn er zich van bewust dat dit niet zozeer moet leiden tot geïsoleerde agendavorming als wel tot een versterking van de rol van beide regio's in de economische agenda's die zich voltrekken op verschillende schaalniveaus. Zo zullen zowel de Kempische agenda voor de kennisintensieve maakindustrie als de voorgenomen (door)ontwikkeling van de Mechatronica-, Automotive en Agrofood-clusters in de Peel naadloos aansluiten op Brainport Next Generation. Betrokkenheid vanuit Brainport Development bij de agendavorming in De Kempen en De Peel borgt dit. Naar verwachting zal dat ook leiden tot een grotere inzet van (sub)regionale begeleiding vanuit Brainport Development bij de executie van deze agenda's. Onderdeel daarvan zal bijvoorbeeld het vraagstuk zijn, dat steeds actueler wordt voor met name bij kleinere maakbedrijven (veelal familiebedrijven), hoe zij met de toenemende vergrijzing van hun medewerkers (opschuiving van de pensioengerechtigde leeftijd) én voldoende internationaal concurrerend én goed werkgever kunnen blijven.

2.4 Met een extra impuls op internationalisering vanuit de C4: Brainport International Programme

De vier campusgemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven (de 'C4') investeren niet alleen rechtstreeks als aandeelhouder van Brainport Development extra in de uitvoeringsstrategie van de Brainportregio maar ook nog specifiek in de internationaliseringsagenda van de ontwikkelorganisatie. Hierin trekt de C4, samen op met de Provincie Noord-Brabant, BOM, Kamer van Koophandel, EHV365, Automotive Campus en de HTCE. In 2014 zijn de vier campusgemeenten akkoord gegaan met de uitwerking van de gedeelde internationaliseringsstrategie, agenda en uitvoeringsprogramma voor 2015 e.v. De samenwerking is verankerd in het Brainport International Programme ('BIP'). Het richt zich op het vergroten van de internationale slagkracht van de Brainportregio en haar partners. Het programma richt zich op zes taakvelden:

- het aantrekken, (ver)binden en behouden van internationaal talent (TALENT);
- het bevorderen van innovatie, R&D en investeringsbevordering (INVEST);
- het bevorderen van export (EXPORT);
- de voorwaarden scheppen voor economische samenwerking met andere high tech ecosystemen wereldwijd (PUBLIC), en;
- de internationale positionering van Brainport regio Eindhoven en haar high tech ecosysteem (BRANDING).

De campusgemeenten hebben uitgesproken dat zij vanaf 1 januari 2016 de in 2014 gestarte succesvolle samenwerking willen intensiveren. Die intensivering wordt gezocht in zowel de uitbreiding van de voor

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

'BIP' beschikbare capaciteit (in kind) als via de structurele verweving van het programma met de projecten en activiteiten van Brainport Development die al een internationaal karakter hebben. Zo kan er extra aandacht en inzet geleverd worden voor de gehele Brainportregio op bijvoorbeeld:

- de Verenigde Staten, als grootste buitenlandse investeerder in onze regio, met name ten behoeve van het Fotonicacluster in de Brainport regio;
- Duitsland, met name voor diverse projectactiviteiten ten behoeve van het MKB (EXPORT en INNOVATIE);
- het organiseren van een 2-daagse werkbezoek van het voltallige Corps Diplomatique van Nederland (alle Nederlandse ambassadeurs op buitenlandse posten). Tijdens het tweedaags werkbezoek zullen zij diepgaand kennismaken met de kracht van de Brainportregio (bedrijven en kennisinstellingen) zodat zij in het buitenland nog beter onze regio kunnen promoten;
- vergroting van het aantal economische missies naar onze regio.

De effecten van het internationaliseringsprogramma slaan neer in de hele gebied van de Metropoolregio Eindhoven. Recente voorbeelden hiervan zijn (enkel nog maar naar aanleiding van de missie in Waterloo (Canada) zijn de positief verlopen matchmakinggesprekken voor o.a.:

- Wingsprayer: (het bedrijf uit Maarheeze) dat een innovatief sproeisysteem heeft ontwikkeld waardoor minder bestrijdingsmiddelen noodzakelijk zijn in de agrarische sector. Wingsprayer, op zoek naar nieuwe afzetkanalen voor zijn product in Noord-Amerika, heeft in Waterloo matchmakinggesprekken gevoerd met potentiële samenwerkingspartners en afnemers; SNOCOM, de startuponderneming die vanuit de TU/e nu de wereld intrekt met de zelfontwikkelde Snowcuber, de machine die eenheden van drie kuub sneeuw comprimeert en voor afvoer opslaat in een transportcontainer. Ook dit bedrijf is nu in gesprek met de luchthavens van Waterloo en Toronto en verschillende gemeenten in de Waterlooregio.
- De vestiging van het Europese hoofdkantoor van het Canadese bedrijf Barrday (Waterloo) in Valkenswaard. Dit bedrijf, gespecialiseerd in geavanceerd materiaaloplossingen voor de luchtvaart- en defensie-industrie, heeft zich na presentatie van de Brainportregio in Waterloo in Valkenswaard gevestigd vanwege het hoge technologie profiel van de Brainportregio en de gunstige geografische ligging ervan in Europa.

Hier is van belang dat de noodzakelijke internationaliseringsimpuls van de C4 de bestaande inzet van Brainport Development op het gebied van internationalisering versterkt

3.1 De uitgangspunten voor financiering sluiten aan op het meerjarenplan

De uitvoering van het 'Meerjarenplan Brainport Development 2017-2020' vraagt om een nieuwe meerjarenfinanciering. De voorbije maanden is daarover tussen de directie van Brainport Development NV en de 5 overheidsaandeelhouders gesproken. Wij hebben in onze gesprekken de navolgende uitgangspunten gehanteerd:

- Realisatie van de hoge ambities uit Brainport Next Generation en de uitwerking van de daarin beschreven acties op zowel de 'enablers' als de 'drivers'.
- Creëren en meerjarig handhaven van ontwikkelruimte ('in cash') om snel en flexibel in te kunnen springen op nieuwe kansen en zo wendbaar voor de regio te zijn.
- Het bestaande governance-model als basis voor de aansturing van de organisatie en ontwikkeling van de regionale economische strategie te handhaven, maar bij de ontwikkeling en uitvoering van

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

projecten en programma's dit triple helixmodel zoveel als mogelijk door te ontwikkelen tot een multiple helix-samenwerking.

- Meerjarenfinanciering voor 4 jaren (2017-2020), in jaarlijkse tranches af te roepen en met de Metropoolregio Eindhoven als subsidieverstrekker en betaalautoriteit partij in een meerjarenuitvoeringsovereenkomst met Brainport Development NV, bestaande uit:
 1. een basisfinanciering voor de kernorganisatie van Brainport Development NV;
 2. voor het overige financiering van functies in projecten (op basis van door de stichting vastgesteld meerjarenplan), waarbij functies eenduidig worden belegd (ter voorkoming van dubbelingen), daaronder met name begrepen het blijven afstemmen van de taken op het gebied van de regio- en citymarketing.
- Continuering van de -op basis van het aantal inwoners en banen- in 2012 besloten bijdrage aan Brainport Development van de in de vennootschap deelnemende gemeenten, afgerond € 2.343.100,- per jaar.
- Een verzoek aan het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven om tot een additionele inwonerbijdrage te komen in de periode 2017-2020 € 430.000 per jaar in de periode 2017-2020. Uitgaande van een bewonersaantal van 752.390 (peildatum 1/1-2015) is dat een verhoging van 0,57 per inwoner.
- Voor de bijdragen per individuele gemeente verwijzen wij u naar de bijlagen.

Een en ander leidt tot de navolgende verdeling van de jaarlijkse overheidsbijdrage aan de begroting van Brainport Development:

Periode 2017-2020	Bijdrage %	Bijdrage in €
Best	4,22	179.977,74
Eindhoven	33,18	1.416.102,51
Helmond	11,50	490.838,53
Metropoolregio Eindhoven	44,89	1.915.801,95
Veldhoven	6,21	265.158,06
Totaal	100,00	4.267.878,79

3.2 De beproefde wijze van financiering volstaat en blijft ongewijzigd

De wijze van financiering van Brainport Development NV wordt niet gewijzigd in vergelijking zoals dat de voorbije jaren heeft plaatsgehad. Uitgangspunt blijft dat:

- de overheidsfinanciering een subsidie is;
- de subsidie meerjarig is, voor 4 jaren;
- de subsidie in jaarlijkse tranches op aanvraag (jaarplan) wordt verstrekt (binnen de afgesproken governance) om de in het plan beschreven doelen te realiseren (opdracht);
- de uitvoeringslast zo laag mogelijk wordt gehouden, nl. één aanvraag- en afrekenmethodiek;
- subsidieverstrekking (op aanvraag) en vennootschapsbegroting- en verantwoording zelfstandige, maar wel aan elkaar gerelateerde trajecten betreffen;
- de informatievoorziening aan het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven en de gemeenteraden over de uitvoering en realisatie van de jaarplannen, met name ten behoeve van de

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

input door de raden op de jaarplannen, optimaal worden geborgd. De wijze waarop dat binnen de gemeente Eindhoven plaatsvindt is dat via de jaarlijkse commissienotitie.

Het onder de vierde bullit genoemde uitgangspunt brengt met zich dat er één betaalautoriteit is. Voorzien wordt erin dat de Metropoolregio Eindhoven voor de financierende overheden als enige subsidiënt van Brainport Development NV fungeert. Daarmee wordt administratieve last laag gehouden. De bijdrage van de overheidsfinanciers wordt dan als inwonerbijdrage geheven van de 21 regiogemeenten. Van de gemeenten Best, Eindhoven, Helmond en Veldhoven wordt daarbovenop een extra bijdrage gevraagd op basis van hun specifiek belang. Deze bijdrage loopt dan via de begroting van de Metropoolregio Eindhoven. Een dergelijke constructie vraagt, gelijk dat in 2009 en 2012 is gedaan, een verankering in een besluit van zowel algemeen bestuur van de Metropoolregio Eindhoven als de vier gemeentebesturen. Vervolgens sluiten de colleges van de gemeenten en het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ter uitvoering van deze raadsbesluiten onderling hierover een convenant en worden de bijdragen verwerkt in de begroting van de Metropoolregio Eindhoven.

Voor de wijze waarop de Metropoolregio Eindhoven de bijdrage beschikbaar stelt aan Brainport Development NV blijven de uitgangspunten uit 2009 gelden. Dat betekent onder meer een periodieke monitoring op maatschappelijk rendement door Brainport Development NV.

3.3 Kanttekeningen

Indien de van de overheidsaandeelhouders gevraagde bijdrage niet wordt gerealiseerd, dan rest niets anders dan een bijstelling van de hoge ambities van Brainport Next Generation die zijn vertaald naar het concept-meerjarenplan 2017-2020. Dat zal gevolgen hebben, met name voor:

- de ontwikkelkracht in de grootschalige regionale projecten (denk aan proeftuinen), onder andere door de dan ontstane geringe mogelijkheden voor de noodzakelijke cofinanciering van (Europese) subsidies. Hiermee komt ook de beoogde te realiseren multiplier aan investeringen onder druk te staan;
- programma's die zien op het aantrekken van nieuwe buitenlandse investeringen (nieuwe technologie georiënteerde bedrijven en kennisinstututen, die extra banen in de hele keten genereren);
- programma's die zien op het aantrekken van talent, dat vacatures kan invullen die op dit moment niet door onze huidige beroepsbevolking kunnen worden ingevuld. Hierdoor kunnen techbedrijven voor onze regio worden behouden en wordt de regio aantrekkelijker voor toekomstige nieuwe vestigers (bedrijven);
- de extra inzet op het onderdeel 'International', ter ondersteuning van de extra C4-impuls van haar internationaliseringsagenda.

Kortom het toekomstig bestendig houden van de banenmotor voor de gehele Brainportregio.

De voorbije jaren heeft - ten gevolge van een lager financiering - Brainport Development de tering naar de nering gezet. Er is nagenoeg geen efficiency winst meer te bereiken. Eerder is het zo dat Brainport Development meerdere initiatieven noodgedwongen aan zich voorbij heeft moeten laten gaan. Daardoor heeft de Brainportregio kansen gemist of heeft ze deze met vertraging kunnen oppakken. Kansen die in andere regio's wel meer succesvol zijn opgepakt. Zo heeft Brainport Development bij gebrek aan vrije financiële ruimte:

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

- niet direct het startersinitiatief Startupbootcamp HighTechXL kunnen steunen, een initiatief dat grote meerwaarde heeft voor de aantrekkelijkheid van de Brainport regio als startup-ecosysteem voor de doelgroep van bedrijven waar op wordt gericht. Een soortgelijk initiatief, maar dan gericht op een andere specifieke doelgroep, Startupbootcamp 'Smart Materials' kon in Limburg wel een vliegende start maken door steun van Brightland Chemelot Campus Geleen.
- niet Smart-Mobility initiatieven in het Automotivecluster snel op kunnen schakelen. Na enige vertraging is dit inmiddels samen met AutomotiveNL opgepakt en is door beide partners samen (eind 2015) een programmamanager aangesteld die de samenwerking op Smart Mobility in het automotivecluster nu verder vorm geeft;
- de enorme kans die er voor onze regio ontstond om de eerste buitenlandse vestiging van de Amerikaanse Singularity University in de Brainportregio (SU-NL) direct te verzilveren. Brainport Development is in nauwe samenwerking met de gemeente Eindhoven niet alleen op zoek gemoeten naar inhoudelijke projectpartners voor 'SU-NL', maar ook naar partijen -buiten de regio- die de aanloopkosten voor dit traject mee wilden delen. SU-NL ontwikkelt zich inmiddels voorspoedig, maar de restfinanciering moet nog worden gerealiseerd voordat dit eerste filiaal buiten de VS, naar verwachting later dit jaar op Strijp-S, kan worden geopend.

4. Planning en uitvoering

In de voorbereiding van de besluitvorming in de regio de regionale afstemming op verschillende wijze/getrapt ingericht. Het door de C4 en Metropoolregio Eindhoven gezamenlijk ontwikkelde voorstel is besproken/ontwikkeld in de Werkplaats Economische Strategie (24 september en 27 november 2015) en gepresenteerd in het Regionaal Platform (16 december 2015). Vervolgens heeft de Werkplaats Economische Strategie samen met Brainport Development in de periode januari t/m maart diverse afstemming overleggen gevoerd met de portefeuillehouders EZ in de subregio's A2, Kempen, Peel en Stedelijk gebied. Via de Raadstafel21 is de afstemming naar de raden ingezet. In overleg met de voorzitter van de Raadstafel21 is op 13 januari 2016 afgesproken dat dit gremium vooral kijkt naar een ordentelijke verloop van het afstemmingsproces naar raden. Op 23 maart 2016 vindt afstemming hierover plaats in de plenaire bijeenkomst van de Raadstafel21. Tot slot heeft Brainport Development in de 21 gemeenten van de Metropoolregio, op locatie bij een in de betreffende gemeente gevestigd brainportbedrijf, zogeheten 'Brainport in bedrijf'—bijeenkomsten gehouden.

Parallel aan uw besluitvorming vindt in de besturen van de gemeenten Best, Helmond en Veldhoven als ook de Metropoolregio Eindhoven op basis van in de kern hetzelfde voorstel besluitvorming plaats. Deze besluitvorming zal uiteindelijk moeten leiden tot vaststelling van het meerjarenplan en bijbehorende financiering voor de periode 2017-2020 in de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Brainport Development NV van 15 december 2016.

Voor communicatie over het nieuwe meerjarenprogramma ligt het primaat bij Brainport Development NV.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Wij stellen daarom het volgende voor:

1. Het concept-meerjarenplan 2017-2020 van Brainport Development NV voor kennisgeving aannemen;
2. Met overneming van de uitgangspunten, zoals deze zijn opgenomen in het voorstel, besluiten tot een meerjarige financiering van Brainport Development NV voor de jaren 2017-2020, zodanig dat:
 - a. De Metropoolregio Eindhoven subsidieverstrekker en betaalautoriteit is van Brainport Development NV;
 - b. De reguliere bijdrage in voorgaande financieringsperiode van 1.485.000 op te hogen met een bijdrage van 430.000 tot een bedrag van 1.915.000. Dit betekent een bedrag van per inwoner (peildatum 1/2015) van € 2,55.
3. De begroting 2017 op vorenstaande aan te passen.

Eindhoven 14 maart 2016,

Het Dagelijks Bestuur
van de Metropoolregio Eindhoven,

De voorzitter,

De secretaris,

R.van Gijzel

mevrouw drs. J.Wiggers

Bijlage(n)

Als bijlage(n) bij dit voorstel behoren:

1. Brainport Next Generation
2. Brief Stichting Brainport
3. Concept Meerjarenplan Brainport Development 2017-2020 Zie link:
<http://www.brainportdevelopment.nl/meerjarenplan/>
4. Tabel met overzicht bijdragen per gemeente

De bijlagen worden meegestuurd.

METROPOOL **REGIO** **EINDHOVEN**

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven;

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van d.d.14 juni 2016;

BESLUIT:

1. Het concept-meerjarenplan 2017-2020 van Brainport Development NV voor kennisgeving aannemen;
2. Met overneming van de uitgangspunten, zoals deze zijn opgenomen in het voorstel, besluiten tot een meerjarige financiering van Brainport Development NV voor de jaren 2017-2020, zodanig dat:
 - A. De Metropoolregio Eindhoven subsidieverstrekker en betaalautoriteit is van Brainport Development NV;
 - B. De reguliere bijdrage in voorgaande financieringsperiode van 1.485.000 op te hogen met een bijdrage van 430.000 tot een bedrag van 1.915.000. Dit betekent een bedrag van per inwoner (peildatum 1/12015) van € 2,55.
3. De begroting 2017 op vorenstaande aan te passen.

Eindhoven, 29 juni 2016

Het Algemeen Bestuur

De voorzitter,

De secretaris